

KARTA MODUŁU KSZTAŁCENIA

I. Informacje ogólne

1 Nazwa modułu kształcenia

Leczenie bólu

2 Nazwa jednostki prowadzącej moduł

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Katedra Zdrowia, Zakład Ratownictwa Medycznego

3 Kod modułu

(wypełnia koordynator ECTS)

4 Grupa treści kształcenia

kierunkowego

5 Typ modułu

obowiązkowy

6 Poziom studiów

studia I stopnia

7 Liczba punktów ECTS

1

8 Poziom przedmiotu

podstawowy

9 Rok studiów, semestr

II rok, semestr III – zimowy,

10 Liczba godzin w semestrze

Wyk.

Ćw.

Lab.

Sem.

Proj.

11 Liczba godzin w tygodniu

Wyk.

Ćw.

Lab.

Sem.

Proj.

studia stacjonarne

15

15

1

1

studia niestacjonarne

12 Język wykładowy: polski

13 Wykładowca (wykładowcy)

II. Informacje szczegółowe

14 Wymagania wstępne

1. Zaliczone przedmioty: pierwsza pomoc, kwalifikowana pierwsza pomoc, medyczne czynności ratunkowe (podstawy medycznych czynności ratunkowych)
2. Zaliczony przedmiot choroby wewnętrzne.
3. Zaliczony przedmiot farmakologia.

15 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami – Ból. Patofizjologia, podziały, mechanizmy. Metody oceny nasilenia bólu. Wpływ bólu na stan psychiczny chorego.
C2	Poznanie zasad leczenia bólu w szczególnych sytuacjach klinicznych. Poznanie sposobu wyboru leków przeciwbólowych i dróg podawania oraz zasad ich łączenia. Nauczenie zasad prawidłowego monitorowania leczenia przeciwbólowego. Nauczenie sposobów rozpoznania oraz postępowania w przypadku groźnych działań niepożądanych i interakcji leków przeciwbólowych. Poznanie zasad postępowania u chorego z nieuśmierzonym bólem.
C3	Budowanie świadomości znaczenia leczenia p/bólowego w zależności od stanu klinicznego pacjenta.
C4	Przygotowanie studentów do pracy w trudnych warunkach, narażeniu na dużą presję środowiska i stres towarzyszący codziennej pracy.

16 Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

nr	Student, który zaliczył przedmiot, potrafi:	odniesienie do celów przedmiotu
K_W01	Charakteryzuje budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym	C1, C3
K_W04	Wykazuje znajomość podstawowych zależności patologicznych (patofizjologicznych, patomorfologicznych)	C1, C2
K_W15	Wykazuje znajomość podstawowych mechanizmów działania leków	C2, C3
K_W16	Wykazuje znajomość metod ograniczania bólu	C1, C2, C3
K_U1	Wykazuje umiejętność komunikowania się z pacjentem, jego otoczeniem (rodzina, opiekunowie) i/lub świadkami zdarzenia	C3, C4
K_U7	Wykazuje umiejętność układania pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń ciała, a także zapewnia właściwą opiekę podczas transportu	C2, C3, C4
K_K2	Posiada umiejętność działania w warunkach dużego stresu	C2, C3, C4

17 Treści programowe

	forma zajęć - wykłady	liczba godzin S	liczba godzin NS	odniesienie do efektów kształcenia dla przedmiotu
W1	Wprowadzenie: fizjologia i psychologia bólu, wywiad i badanie kliniczne, ocena bólu.	1		K_W01, K_W04, K_W16
W2	Podstawowe grupy leków przeciwbólowych - opioidowe leki przeciwbólowe, analgetyki nieopiodowe, niesteroidowe leki przeciwzapalne.	1		K_W15, K_W16
W3	Standardy postępowania w zakresie farmakoterapii bólu - drabina analgetyczna WHO, zalecenia Polskiego Towarzystwa Badania Bólu, zasadność stosowania opioidów w leczeniu bólu.	1		K_W15, K_W16
W4	Sposoby rozpoznania oraz postępowania w przypadku groźnych działań niepożądanych i interakcji leków przeciwbólowych.	1		K_W15, K_K2
W5	Farmakoterapia bólu u pacjentów z grup ryzyka.	1		K_W15, K_U1, K_K2
W6	Analgezja multimodalna w leczeniu bólu.	1		K_W15, K_W16, K_U7
W7	Zastosowanie technik analgezji regionalnej w uśmierzaniu bólu pooperacyjnego i innych zespołów bólowych.	1		K_W01, K_W15, K_W16, K_U7
W8	Leki znieczulenia przewodowego i opioidy stosowane w terapii bólu	1		K_W01, K_W15, K_W16

	pooperacyjnego i innych zespołów bólowych.			
W9	Organizacja leczenia bólu w oddziałach szpitalnych	1		K_W15, K_W16, K_U7
W10	Uzależnienie fizyczne i psychiczne od leków przeciwbólowych	1		K_W01, K_W15
W11	Bóle trudne do leczenia- przyczyny, rozpoznanie i postępowanie	1		K_W01, K_W04, K_W15, K_W16
W12	Rola ratownika medycznego w interdyscyplinarnym zespole leczenia bólu	1		K_W04, K_W15, K_W16, K_U7
W13	Ból nowotworowy. Stany naglące w medycynie paliatywnej. Budowanie podmiotowości chorego.	1		K_W04, K_W15, K_W16, K_K2
W14	Zespół stresu pooperacyjnego. Ból fantomowy.	1		K_W04, K_W15, K_W16
W15	Leczenie bólu a wybrane aspekty bioetyki.	1		K_W15, K_W16, K_U1, K_K2
	suma godzin:	15		
	forma zajęć - ćwiczenia	liczba godzin S	liczba godzin NS	odniesienie do efektów kształcenia dla przedmiotu
ĆW1	Anatomia układu nerwowego człowieka. Układ nerwowy obwodowy- nerwy rdzeniowe, sploty nerwowe, nerwy czaszkowe. Autonomiczny układ nerwowy – układ współczulny i przywspółczulny. Łuki odruchowe.	1		K_W01, K_W04
ĆW2	Ból – definicja, podział bólu i patofizjologia. Diagnostyka bólu – skale oceny bólu, mapa bólu, różne zespoły bólowe, aspekty psychospołeczne bólu.	1		K_W04, K_W16
ĆW3	Standardy leczenia bólu – drabina analgetyczna wg WHO, podstawowe leki przeciwbólowe, drogi i zasady podawania leków, rola opioidów, metody inwazyjne leczenia bólu przewlekłego.	1		K_W15, K_W16, K_U7, K_K2
ĆW4	Najczęstsze objawy uboczne związane ze stosowaniem leków przeciwbólowych oraz sposoby zapobiegania i ich leczenia (ze szczególnym uwzględnieniem nudności, wymiotów, zaparć).	1		K_W15, K_U1

ĆW5	Ból w chorobie nowotworowej. Wyniszczenie nowotworowe. Stany nagłe. Ostatnie godziny życia chorych. Ból oporny na leczenie. Ból wszechogarniający	1	K_W15, K_W16, K_U7, K_K2
ĆW6	Ból ostry – patomechanizm, diagnostyka. Leczenie farmakologiczne i niefarmakologiczne.	1	K_W04, K_W15, K_W16, K_K2
ĆW7	Ból przewlekły – patomechanizm, diagnostyka. Leczenie farmakologiczne i niefarmakologiczne	1	K_W04, K_W15, K_W16, K_U7
ĆW8	Ból głowy, bóle KLP, ból brzucha. Przyczyny, diagnostyka, odrębności w leczeniu.	1	K_W01, K_W04, K_W15, K_W16
ĆW9	Ból neuropatyczny, kostny, naczyniowy, fantomowy. Ból trzewny i somatyczny. Przyczyny, diagnostyka, odrębności w leczeniu.	1	K_W01, K_W04, K_W15, K_W16
ĆW10	Typowe schorzenia psychiczne współwystępujące z bólem. Zaburzenia somatoformiczne , depresja, zaburzenia lękowe. Omówienie zasad postępowania.	1	K_W01, K_W04, K_W15, K_W16, K_U1
ĆW11	Leczenie przeciwbólowe w przypadku dzieci, dorosłych i pacjentów geriatrycznych – odrębności w postępowaniu.	1	K_W01, K_W04, K_W15, K_W16, K_U7
ĆW12	Aspekty leczenia bólu ostrego i przewlekłego u kobiet w okresie ciąży i karmienia piersią. Ocena zagrożenia dla matki i dziecka.	1	K_W01, K_W15, K_W16
ĆW13	Uzależnienie psychiczne i uzależnienie fizyczne od leków przeciwbólowych. Łagodzenie objawów uzależnienia. Regulacje prawne.	1	K_W15, K_K2
ĆW14	Stany zagrożenia życia a leczenie przeciwbólowe.	1	K_W15, K_W16, K_U7
ĆW15	Opieka hospicyjna w Polsce. Idea, cele, zadania, organizacja i standardy opieki paliatywnej.	1	K_W15, K_W16, K_U7
suma godzin:		15	
forma zajęć - laboratoria		liczba	liczba odniesienie do celów

	godzin S	godzin NS	przedmiotu
L1			
L2			
L3			
L..n			
suma godzin			

18 Narzędzia/metody/formy dydaktyczne			
1.	ćwiczenia praktyczne		
2.	filmy edukacyjne		
3.	pokazy		
4.	prezentacje multimedialne		
5.	pokazowe wyniki badań		
6.	fantomy, sprzęt ratowniczy		
7.	studium przypadku		

19 Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)			
F1.	kolokwia		
F2.	aktywność na zajęciach		
P1	obecność na zajęciach		
P2	zaliczenie z oceną		

20 Obciążenie pracą studenta			
forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności		
	S	NS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem	30		
Indywidualna praca studenta	10		
SUMA	40		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	1		

21 Literatura podstawowa i uzupełniająca			
Literatura podstawowa:			
1.	Szczeklik A. (red:) Choroby wewnętrzne, przyczyny, rozpoznanie i leczenie. Medycyna Praktyczna, 2011		
2.	L.S. Bickley: Kieszonkowy przewodnik po badaniu podmiotowym i przedmiotowym. Termedia, Poznań 2014		
3.	E. Mutschler: Farmakologia i Toksykologia, Wrocław 2004.		
Literatura uzupełniająca:			
1.	Zawadzki A (red): Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych, wyd. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007		
2.	Campbell J. E.: International Trauma Life Support Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna. Kraków 2009		
3.	Red. Driscoll P.: ABC postępowania w urazach. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010		

22 Formy oceny - szczegóły			
----------------------------	--	--	--

nr efektu	na ocenę 2 (ndst)	na ocenę 3 (dst)	na ocenę 4 (db)	na ocenę 5 (bdb)
K_W01 K_W04	Student nie potrafi wymienić podstawowych procesów zachodzących w ludzkim organizmie, nie zna zasady funkcjonowania tych procesów.	Student zna, podstawowe procesy fizjologiczne, czynnościowe, patologiczne (patofizjologiczne, patomorfologiczne) zachodzące w ludzkim organizmie.	Student zna, wyjaśnia i rozumie podstawowe procesy fizjologiczne, czynnościowe, patologiczne (patofizjologiczne, patomorfologiczne) zachodzące w ludzkim organizmie.	Student biegle zna, wyjaśnia i rozumie podstawowe procesy fizjologiczne, czynnościowe, patologiczne (patofizjologiczne, patomorfologiczne) zachodzące w ludzkim organizmie.
K_W15 K_W16	Student nie zna podstawowych mechanizmów działania leków, oraz metod ograniczania bólu.	Student zna i rozumie podstawowe mechanizmy działania leków, oraz metod ograniczania bólu.	Student dobrze zna i rozumie podstawowe mechanizmy działania leków, oraz metod ograniczania bólu.	Student bardzo dobrze rozumie podstawowe mechanizmy działania leków, oraz metod ograniczania bólu.
K_U1	Student nie potrafi podjąć próby komunikowania się z pacjentem, jego otoczeniem (rodzina, opiekunowie) i/lub świadkami zdarzenia.	Student potrafi komunikować się z pacjentem, jego otoczeniem (rodzina, opiekunowie) i/lub świadkami zdarzenia.	Student dobrze potrafi komunikować się z pacjentem, jego otoczeniem (rodzina, opiekunowie) i/lub świadkami zdarzenia.	Student bardzo dobrze potrafi komunikować się z pacjentem, jego otoczeniem (rodzina, opiekunowie) i/lub świadkami zdarzenia.
K_U7	Student nie umie pomimo ukierunkowania ułożyć pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń ciała.	Student sprawnie potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń ciała, a także zapewnić właściwą opiekę podczas transportu.	Student sprawnie potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń ciała, a także zapewnić właściwą opiekę podczas transportu.	Student bardzo sprawnie potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń ciała, a także zapewnić właściwą opiekę podczas transportu.
K_K2	Student pomimo pomocy i wsparcia nie potrafi radzić sobie w działaniach w warunkach dużego stresu.	Student próbuje radzić sobie w działaniach w warunkach dużego stresu.	Student dobrze potrafi radzić sobie w działaniach w warunkach dużego stresu.	Student bardzo dobrze potrafi radzić sobie w działaniach w warunkach dużego stresu.

III. Inne przydatne informacji

22 Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Informacja, gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.
2. Informacje na temat miejsca odbywania zajęć.
3. Informacja na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina).
4. Informacja na temat konsultacji (godziny+miejsce).

Tabela podsumowująca.

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu („kierunkowych”)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Sposób oceny
EK01	K_W01	C1, C3	W1, W8, W11-12, ĆW1, ĆW 8-12	1-7	F1,F2, P1, P2
EK02	K_W04	C1, C2	W1, W11-14, ĆW 1-2, ĆW6-11	1-7	F1,F2, P1, P2
EK03	K_W15	C2, C3	W2-15, ĆW3-15	1-7	F1,F2, P1, P2
EK04	K_W16	C1, C2, C3	W2-3, W6-9, W11-13, ĆW2-3, ĆW5-12, ĆW14-15	1-7	F1,F2, P1, P2
EK05	K_U1	C3, C4	W5, W15, ĆW4, ĆW10	1-7	F1,F2, P1, P2
EK06	K_U7	C2, C3, C4	W6-7, W9, W12, ĆW3, ĆW5, ĆW7, ĆW11, ĆW13, ĆW15	1-7	F1,F2, P1, P2
EK07	K_K2	C2, C3, C4	W4-5, W13, W15, ĆW3, ĆW5-6, ĆW13	1-7	F1,F2, P1, P2